

Conceptverslag landelijke raad Scouting Nederland

9 december 2023

Scouting

Inhoudsopgave

1	Verslag	3
1.1	Opening en welkom	3
1.2	Meningsvormend deel – Verenigingsdemocratie in de toekomst	4
1.3	Start besluitvormende deel met voordrachten en stemming.	5
1.4	Mededelingen	5
1.5	Conceptverslag, inclusief actie- en besluitenlijst	8
1.6	Vastgoed ontwikkelingen Scouting Nederland	8
1.7	Scoutinglandgoed Zeewolde	10
1.8	Terugblik WSJ Zuid-Korea	11
1.9	Activiteitenplan Scouting Nederland 2024	12
1.10	Financiën en beheer 2024	14
1.11	Stand van zaken werving voorzitter	16
1.12	Reactie op rapport Veiligheid en vertrouwen	17
1.13	Benoeming a.d.h.v. getelde stemmen	18
1.14	Rondvraag	19
2	Besluitenlijst	20
3	Presentielijst 09-12-2023	21
	Bijlage 1	22

1 Verslag

1.1 Opening en welkom

De voorzitter Jaap Boot heet alle aanwezigen welkom op de 102e landelijke raad van de Vereniging Scouting Nederland.

Hierna stelt de voorzitter één voor één de bestuursleden voor en noemt daarbij dat er een aantal bestuursleden, de leden van de IBC en een lid van de financiële commissie voor (her)benoeming op de agenda staan.

Ten slotte verzoekt de voorzitter de landelijke raad om een moment van aandacht voor de dit jaar overleden scouts.

1.2 Meningsvormend deel – Verenigingsdemocratie in de toekomst

Tijdens het ochtendprogramma stonden we stil bij het thema Verenigingsdemocratie. De landelijke raad is gevraagd vier stellingen te bespreken in de regio:

1. Voel je je betrokken bij de regio en het regiobeleid?
2. Hoe wordt de mening van jou als kaderlid/vrijwilliger of van je jeugdleden gebruikt bij regiobeleid?
3. Vind je dat je invloed hebt op landelijk beleid? Wat zou je willen veranderen en hoe doen we dat dan?
4. Zit er wel eens spanning tussen groeps-/regiobestuur en groeps-/regioraad? Zo ja, waardoor komt dit?

Deze stellingen vormden de basis voor het programma.

1. Inleiding
2. In subgroepen de vier stellingen bespreken
3. Wat is de uitkomst van de regiodiscussie
4. Wat vind je ervan, wil je iets veranderen
5. Wat is daarvoor nodig
6. Presentatie over de huidige verenigingsstructuur op de drie niveaus groep, regio en land
7. In subgroepen de relatie tussen uitkomsten eerste ronde en het landelijk niveau bespreken.
8. Conclusie en vervolgstappen

In 11 groepjes zijn de vier vragen besproken waarbij groepjes niet allemaal met vraag 1 gestart zijn. De belangrijkste conclusie van het ochtendprogramma was dat niet de structuur en organisatievorm, maar vooral de cultuur en kennis van het systeem de uitdagingen zijn waar een oplossing voor gevonden moet worden.

De uitkomsten zijn samengevat (bijlage 1) en zijn door de werkgroep getrechterd in 10 thema's. Deze 10 thema's kunnen ingedeeld worden in drie hoofdonderwerpen.

1. Beleidsvoorbereiding samen met leden en groepen binnen vereniging. Het gaat daarbij zowel om beleid op de drie niveaus (groep, regio, land) en om de betrokkenheid van leden bij de overleggen en (als vertegenwoordiging) bij besluitvorming,
2. Kwaliteit van de raad (hoe gaat vergadering, grootte stukken, informatiestromen, rolvastheid, etc). Hoe helpen we landelijk raadsleden in hun regio's,
3. Wat doen we met geparkeerde structuur vraagstukken zoals bijvoorbeeld vasthouden aan termijnen benoeming, de vertegenwoordiging van het waterwerk, de man/vrouwverhouding en aanwezigheid van jongeren en benoemingen van raads- en bestuursleden.

Thema's	hoofdonderwerp
Betrokkenheid, rolvastheid, verantwoordelijkheid	2
Meer kennis van organisatie/ rol	2
Meer informatieve/meningsvormende bijeenkomsten	1, 2
Informatiestromen halen/brengen	1
Ontmoeting is belangrijk	1, 2
Afstand tot jongeren is te groot	1
Meer to the point	2
Meningen checken/ peilen tijdens gesprek in vergadering	1
Meer op hoofdlijn en inhoud, bv activiteitenplan naar voren in agenda	2

Leesbaarheid van stukken/communicatie	2
Kwaliteit regio (en daarmee betrokkenheid groepen)	2
Dialogoog <u>in</u> en <u>met</u> de landelijke raad	2

Vervolgstappen

Het voorstel is dat op de drie hoofdthema's leden van de werkgroep een voorstel voor een plan van aanpak maken, samen met andere stakeholders uit de organisatie en daarin aangeven wat stappen zijn en wanneer besluitvorming/terugkoppeling noodzakelijk is.

De werkgroep bestaat uit:

Marieke Helmer (regio Maasdelta), Marianne Straver (Regio Achterhoek), Eliza Plaat (Regio Neder Veluwe), Jelmer Boter (regio Utrechtse Heuvelrug), Sven van Nieuwenhoven (Regio Noord-Holland Noord, mede namens IBC), Rudolf van den Eventuin (regio Rivierenland, mede namens IBC, Jaap Boot (voorzitter LB), Thijs Jansen (lid LB), Fedde Boersma (directeur)

1.3 Start besluitvormende deel met voordrachten en stemming.

De voorzitter opent het besluitvormend deel van de vergadering met de melding dat 39 (van de 48) raadsleden aanwezig zijn en daarmee aan het quorum om besluiten te kunnen nemen wordt voldaan.

De voorzitter benoemt dat het meningsvormende deel in de ochtend een zeer plezierige bijeenkomst was en bedankt de leden van de werkgroep voor Verenigingsdemocratie en vraagt hen even te gaan staan. De leden van de werkgroep zijn: Rudolf van den Eventuin, Marieke Helmer, Jelmer Boter, Eliza Plaat, Sven van Nieuwenhoven, Marianne Straver vanuit de landelijke raad en Jaap Boot en Thijs Jansen vanuit het Landelijk bestuur.

De voorzitter benoemt het vergaderprotocol en geeft aan dat de vergadering gestreamd wordt en live bekeken kan worden. De opname wordt alleen bewaard voor de verslaglegging.

De voorzitter stelt de kandidaten voor van het bestuur voor herbenoeming voor een periode van drie jaar. Saskia van Dongen en Joris Schut beide als lid van het landelijk bestuur en Eefje Smeulders als lid van het landelijk bestuur en Internationaal commissaris WAGGGS

Daarnaast stelt hij voor om Alice Ogink en Jan-willem Vink als lid van het landelijk bestuur te benoemen voor een periode van drie jaar en Bart van Bree als secretaris/penningmeester te benoemen voor een periode van drie jaar.

De voorzitter stelt de kandidaten voor herbenoeming voor als lid van de Introductie en begeleidingscommissie, Joep van Dooren, Ruud Moojen, Menno Hoekstra, Sven van Nieuwenhoven, Rudolf van den Eventuin. Daarna wordt voorgesteld om als lid van de financiële commissie Ruud Moojen her te benoemen en Lennard Loomans als lid van de landgoedcommissie. Hierna brengt de voorzitter de voordrachten in stemming (zie agendapunt 13 voor de uitslag).

1.4 Mededelingen

a. Stappenplan evenementen

Geen vragen

b. Update projectsamenwerking Regio's en Admiraliteiten

De update wordt mondeling door Joris Schut toegelicht. Er zijn verschillen tussen de diverse regio's en admiraliteiten. Een aantal zijn al bezig de samenwerking tot stand te brengen, anderen hebben nog hulp nodig. Er is een enquête toegestuurd, maar een groot aantal regio's en admiraliteiten hebben deze nog niet teruggestuurd. De resultaten zijn nodig om een inschatting te maken van de noodzakelijke ondersteuning en de inzet van de notaris. Verzoek

om de enquête in te vullen zodat het duidelijk is waar en welke hulp nodig is.

c. Verslag Wereldconferentie WAGGGS

Er wordt een video getoond, waarna Eefje verslag doet van de WAGGGS-wereldconferentie van afgelopen zomer op Cyprus. De Wereldconferentie is te zien als de landelijke raad van WAGGGS. Zij benoemt dat er onder andere door WAGGGS ontwikkelde nieuwe materialen en programma's besproken zijn. Een ander belangrijk onderwerp waren de financiën. Niet alle landen hebben de afgelopen drie jaar de contributie kunnen betalen. Door de coronapandemie en de maatregelen die hierop genomen werden is wereldwijd het aantal leden gedaald. De leden hebben een aantal aanbevelingen gedaan, waarmee het wereldbestuur nu aan de slag gaat om de inkomsten en uitgaven met elkaar in overeenstemming te brengen.

Binnen WAGGGS is zes jaar geleden het Young Women in Governance onderzoek uitgezet. Dit onderzoek ging in op de vraag waarom er zo weinig jonge mensen op leiderschapsposities, beleid makende maar ook beslissende posities zitten binnen de wereldorganisatie. Uit de vorige (digitale) wereldconferentie zijn een aantal voorstellen gerold. Een daarvan was om voorafgaand aan de conferentie een jongerenbijeenkomst te houden voor alle delegatieleden onder de 30 jaar. Hier werd besproken welke punten er op de agenda staan, hoe een conferentie werkt en bood ook de mogelijkheid om een netwerk op te bouwen. Nanning Dijkstra, regio Rond de Rotte: Spelen zich ook financiële problemen af bij WOSM? En hoe stelt het bestuur zich richting WAGGGS op?

Antwoord Eefje: WOSM is veel groter en heeft veel meer en meer diverse inkomstenbronnen. De contributie is bij WOSM een veel kleiner onderdeel in hun begroting. Ten aanzien van de houding richting WAGGGS: Scouting Nederland stelt zich zoals gewoonlijk constructief kritisch op het wereldtoneel op en er wordt samen naar oplossingen gezocht. Men gaat in gesprek met de deelnemende landen en er wordt gekeken naar het dienstverleningsaanbod. Martijn de Nas, regio Zon Hoe zit het met het doorgeven van de kennis naar onze vereniging toe, wat raakt ons direct, wat gebeurt er en wat kunnen we meenemen. Naar het bestuur, naar landelijke teams zoals Scouting Academy of naar onze leden.

Eefje Smeulders: We nemen mensen van diverse geledingen mee naar deze bijeenkomsten, die een belangrijke bijdrage kunnen leveren en ervoor kunnen zorgen dat het zo breed mogelijk verspreid wordt. Daarbij spreken we in de voorbereiding en achteraf ook met relevante teams voor de onderwerpen die op de agenda staan.

Menno Hoekstra, regio Haarlem. Had het verslag van de WAGGGS wereldconferentie liever van te voren schriftelijk ontvangen om de regioraad te kunnen informeren.

Eefje Smeulders: Dit was de eerste keer dat het als mededeling op de agenda stond voor de Landelijke Raad. Mee eens dat er volgende keer een korte schriftelijke mededeling bijgevoegd kan worden.

d. Stand van zaken Scouting Academy 2.0

Jelmer Coppens, regio Het Gooi, De update is van september, Wat is de huidige stand van zaken? Zijn we al verder en is er al meer feedback?

Joris Schut: De kwalificatiekaart voor leidinggevendenden komt voor het eind van dit jaar beschikbaar. Scouting Academy 2.0 op regioniveau kan volgens planning ingevoerd kan worden.

Peter Verbaas, regio Lek en IJsselstreek, Merkt op dat door de erkenning na afronden van een training bij de praktijkbegeleider en dus lager in de organisatie te beleggen je het nut van de regiocoach/regiopraktijkbegeleider aantast. Het maakt het ongrijpbaarder om groepen bij de regio te betrekken die toch al lastig te betrekken zijn omdat zij zodra de praktijkbegeleider volledig erkend is, zich volledig anoniem houden omdat ze ons dan niet meer nodig hebben.

Stelt voor om de discussie nog en keer breder te voeren.

e. Evaluatie Scouting Rok

In juni 2023 stelde Sven van Nieuwenhoven de vraag of er een evaluatie van de Scoutingrok kon komen. Saskia van Dongen heeft hierop toegezegd dit op te pakken. Er heeft nog overleg plaatsgevonden met Sven om helder te krijgen wat voor beeld er vanuit de vraagsteller rond de evaluatie was. Eén van de achterliggende motivaties voor de vraag was om inzicht te krijgen in de effectiviteit van besluitvorming (PDCA van besluiten) in de landelijke raad. In juni 2018 heeft de landelijke raad besloten dat naast een donkerblauwe broek, ook een donkerblauwe rok formeel onderdeel van de Scoutfit mag zijn. Indertijd is het besluit rond de rok, mede als gevolg van het project Meiden in Scouting, op principiële gronden genomen. De vereniging is van mening dat er bij het dragen van de Scoutfit ruimte moet zijn voor mannen en vrouwen om naast een broek, ook te kiezen voor een rok. Naar aanleiding van de aanpassing van het huishoudelijk reglement heeft de ScoutShop onderzoek gedaan naar mogelijkheden om, net als bij de Scouting/outdoorbroek, ook een scoutingrok in het assortiment op te nemen. Niet als formeel (facultatief) onderdeel, maar als service naar de leden. Er is hierbij gekozen voor een donkerblauwe skort. Bij dit besluit in juni 2018 is geen doelstelling geformuleerd dat er meer rokken gedragen moeten worden, of dat na verloop van tijd het besluit op basis van verkoop of onderzoek geëvalueerd zou worden. De vraag om te evalueren is dan ook een goede vraag, maar er is op dit moment alleen wat over te zeggen als het gaat om verkoopcijfers. De verkoopcijfers van de afgelopen jaren laten zien dat de gekozen skort vanuit bedrijfseconomische oogpunt geen succes is. Overigens zien we een vergelijkbare trend bij de verkoopcijfers van de Scoutfit broek voor volwassenen. Hierbij zien we ook dat de verkoopaantallen geen afspiegeling zijn van het ledenaantal. Er is geen onderzoek gedaan hoeveel meiden en jongens door het besluit de ruimte krijgen en voelen om formeel een rok te kunnen dragen en hoeveel leden daadwerkelijk tijdens Scoutingactiviteiten een rok dragen. De vraag aan de LR is dan ook of een onderzoek op deze twee onderwerpen gewenst is? Dit is een groots onderzoek en is op dit moment nog niet opgenomen in het activiteitenplan van 2024.

Menno Hoekstra regio Haarlem. Komt er nu een onderzoek?

Saskia: Dat is onze vraag aan de LR, wensen jullie een onderzoek? Vanuit het LB is op dit moment geen voornemen aanvullend onderzoek te doen.

Sven van Nieuwenhoven regio Noord-Holland Noord: Kan je op basis van verhouding huidige verkoopcijfers aangeven of beide producten gewenst zijn en betekent dit voor onze leden dat ze zich kunnen uiten.

Saskia van Dongen: Op basis van de verkoopcijfers valt geen conclusie over wenselijkheid van broek en rok te trekken. De percentages van verkoop bij zowel broek als rok zijn vergelijkbaar.

Na wat discussie over en weer is de conclusie van de LR dat er geen aanvullend onderzoek nodig is. Sven van Nieuwenhoven regio Noord-Holland Noord stelt vast dat het destijds genomen besluit een effectief besluit is.

Eliza Plaat regio Nederveleuwe en Monique de Jonge regio Zuidoost Brabant. De rok is niet meer vinden in de webwinkel van de ScoutShop. Blijft de rok te koop?

Voorzitter: de rok blijft te koop [dit antwoord bleek onjuist. Bedrijfseconomisch is het onverstandig de rok te koop aan te bieden. Donkerblauwe rokken zijn bij derde partijen te koop maar zal niet meer verkocht worden in de ScoutShop.]

Kirsten Romswinkel Waterscouting Discussie gaat andere kant op. Het gaat om de keuze dat jongens en meisjes een rok mogen dragen. Zij is blij met het destijds genomen besluit.

Voorzitter. Het destijds genomen besluit blijft staan en het assortiment van de ScoutShop staat hier los van.

f. Stand van zaken passeren statuten SN

De statuten liggen nu bij de notaris om te laten passeren. De check vooraf door beide wereldbonden is door aanpassing van beleid niet meer noodzakelijk bij iedere wijziging zodat daar bij deze aanpassing niet meer opgewacht hoeft te worden.

Lennard Loomans, regio Zeeland: zijn wijzigingen WBTR ook in statuten opgenomen.

Joris Schut: Deze zijn evenals de wijzigingen rondom regio's en admiraliteiten meegenomen.

g. Evaluatie waarderingstekens

De evaluatie is nog niet afgerond en dit onderwerp wordt doorgeschoven naar de landelijke raad in juni 2024.

h. Vrijheidsmaaltijd

Vanuit het Nationaal Comité 4 en 5 mei wordt de Vrijheidsmaaltijd georganiseerd.

De Vrijheidsmaaltijd is een bijzondere ontmoeting aan de eettafel, waarbij de gasten over vrijheid en onvrijheid spreken: thema's waar je niet dagelijks bij stilstaat en waar je bij uitstek op Bevrijdingsdag aandacht aan kan geven.

Het team Vrijheid in herdenken van Scouting Nederland roept groepen en regio's op ook een maaltijd te organiseren. Voor iedere regio is er een blik soep met flyer.

1.5 Conceptverslag, inclusief actie- en besluitenlijst

Frank Mensink regio Achterhoek. Met betrekking tot het Scouting Magazine. Vorige keer is er een vraag gesteld of explorers bereikt worden door een digitaal magazine. In SOL staat vaak het mailadres van de ouders. Om te bereiken dat het magazine bij de explorers terecht komen, moet er actief gecommuniceerd worden dat ouders dit met hun kinderen delen.

Wendy Beenakker: De afdeling communicatie zal hier aandacht aan besteden. Actie

Frank Mensink regio Achterhoek. Met betrekking tot het toesturen van de zomeruitgave aan de speltakleider is er tegenstrijdige informatie tussen de website en de gedane toezegging tijdens de vorige landelijke raad.

Wendy Beenakker: De zomeruitgave wordt toegestuurd aan de jeugdleden en er gaan twee exemplaren naar de secretaris van de groep. Indien er andere wensen zijn, dan graag delen. Er wordt geen rekening gehouden met de grootte van de groep.

Richard de Groot, regio Weert, ik heb tussentijds gevraagd naar een terugkoppeling van het bestuur op het onderwerp Veiligheid & Vertrouwen. Bij de beantwoording van de regiovragen is aangegeven dat er geen tussentijdse reactie gegeven is. Eefje Smeulders geeft aan dat deze vraag zo meteen meegenomen wordt bij het agendapunt over de werkgroep Veiligheid & vertrouwen 2.0.

De landelijke raad stelt met algemene stemmen het verslag van de landelijke raad van 10 juni 2023 inclusief besluitenlijst vast en neemt kennis van de actielijst.

1.6 Vastgoed ontwikkelingen Scouting Nederland

a. Verkoop landelijk servicecentrum Leusden, Larikspark BV

Philip Komen geeft aan dat de verkoop nog niet kan worden afgerond, omdat er een te lage inschatting over de afdracht van de vennootschapsbelasting is gemaakt. Op dit moment zijn we met de belastingdienst in overleg over de definitieve aangifte. Afhandeling van de verkoop van het landelijk servicecentrum komt op de agenda van juni 2024.

Wiebrand van der Meer regio Fryslân. Vraagt wat consequenties zijn voor de verkoop.

Antwoord Philip. Het heeft geen consequenties voor de verkoop van het pand. Het pand is verkocht, Het heeft wel invloed op beschikbare financiële middelen voor de bouw van het nieuwe kantoor.

b. Stand van zaken nieuwbouw kantoor in Zeewolde

Bart van Bree geeft een toelichting. Er zijn financiële kaders afgesproken tussen bestuur en directie om in control te blijven. De inrichting van de buitenruimte wordt pas aanbesteed als de kosten voor de bouw definitief zijn.

Op het gebied van financiën en planning zijn we in control. Er wordt verwacht dat op 1 mei 2024, als het LSC opgeleverd moet worden, het kantoor in Zeewolde in gebruik genomen is.

Cees van der Mei regio Delfland, Valt onder buitenruimte ook de toegangsweg?

Bart van Bree: Toegangsweg poort-Avonturenhuis maakt hier geen deel van uit. Met buitenruimte wordt het gebied rondom het kantoor en het magazijn bedoeld.

Jelmer Boter regio Utrechtse Heuvelrug, Hoe verhoudt de begroting zich met de lening zoals afgesproken in de landelijke raad van juni 2023.

Bart van Bree: Als gevolg van de te laag ingeschatte vennootschapsbelasting wordt ervoor gekozen om minder uit te geven (in plaats van meer te lenen). Het pand kan nog steeds als voorzien gebouwd worden.

Wiebrand van der Meer regio Fryslân Wat is de status van bereikbaarheid van het nieuwe gebouw.

Bart van Bree: in het uitwerken van de plannen wordt gekeken naar OV fietsen en carpoolen. Er vinden gesprekken plaats over dienstregeling en route van bussen, maar dit is geen kortetermijnoplossing.

Wiebrand van der Meer regio Fryslân Hoe staat het met de plannen van een Scoutingmuseum bij in het nieuwe kantoor.

Bart van Bree Bij het vaststellen van de nota van uitgangspunten is afgesproken dat dit alleen mogelijk is als er financiële ruimte is vanuit de verkoop van het huidige pand en dit is niet het geval. Er is wel rekening gehouden met een locatie grenzend aan het nieuwe pand.

Thijs van den Boom regio Eindhoven. Wat zijn plannen/kansen om een flagshipstore van de ScoutShop in het nieuwe pand te realiseren.

Philip Komen: De financiële middelen zijn op dit moment niet toereikend om een flagshipstore te realiseren. Het plan van eisen is bijgesteld op basis van beschikbaar financiële dekking.

De nota van uitgangspunten is hier te vinden:

<https://www.scouting.nl/downloads/ondersteuning/bestuurlijke-zaken/landelijke-raad/landelijke-raad-2022-06-11>

Peter Verbaas regio Lek en IJsselstreek, Behoefte in de zaal om de komende periode een spaarpot op te zetten om wensen in de toekomst rond een museum wel te kunnen realiseren.

Philip Komen zegt toe dat het bestuur met een notitie zal komen om over de museale functie, de kosten en financiële consequenties.

c. Overige vastgoedontwikkelingen

• Scoutcentrum Buitenzorg

De bouw van het nieuwe Blauwe Vogelhuis heeft vertraging opgelopen omdat er uitgebreidere natuuronderzoeken nodig zijn doordat er vleermuizen aanwezig blijken te zijn. Het vergunning traject loopt maar bouw zal pas na april kunnen starten.

Planning is om in september opening van het nieuwe Blauwe Vogelhuis te hebben.

Potentiële gasten worden op dit moment doorverwezen naar andere scoutinglocaties.

• Viersprong in Nederweert

De realisatie van een nieuw terrein is mogelijk door een verkregen legaat. Door de komst van de nieuwe omgevingswet loopt het vergunning traject vertraging op.

Marianne Vinke regio de Baronie en Kees van der Meij regio Delfland. Er zat een einddatum aan het legaat, toch?

Eefje Smeulders: Dat klopt. Er zijn gesprekken met de notaris zijn gesprekken gepland om naar de voorwaarden en te kijken welke stappen er gezet moeten worden om de plannen te realiseren. Vijf jaar is een korte periode om een nieuw kampeerterrein te realiseren.

1.7 Scoutinglandgoed Zeewolde

a. Terug- en vooruitblik Scoutinglandgoed Zeewolde 2015-2023

Saskia van Dongen licht dit agendapunt toe m.b.v. een video en geeft in vogelvlucht aan wat er de afgelopen 20 jaar gedaan is. In 2014 heeft de landelijke raad een besluit genomen over de realisatie van diverse voorzieningen. Voor de evaluatie is de notitie Ambities, risico's en planning van het Scouting Landgoed die in juni 2018 is vastgesteld als leidraad genomen. De evaluatie is besproken met de Aandeelhouders en de landgoedcommissie. Vervolgens is er uitgebreid stilgestaan bij de visie voor de komende twaalf jaar. Zij vraagt de Landelijke raad kennis te nemen van de evaluatie Scoutinglandgoed Zeewolde inclusief het Avonturenhuis. Jelmer regio Het Gooi. Nu de realisatie van de tweede steiger afhankelijk is van vergunning traject is het dan nog haalbaar dat hij in zomer 2024 in gebruik genomen kan worden? Saskia van Dongen: antwoord hierop is nog niet te geven omdat de voortgang in het vergunning traject door natuuronderzoeken vertraging oploopt.

Sven van Nieuwenhoven, regio Noord Holland Noord, in de rapportage wordt iets gezegd over de AVA en dat er geen rapportages meer verwacht kunnen worden. Er wordt een visie opgesteld. Hoe verhouden de voorstellen zich met betrekking tot de status van het stuk 'kennismemen van'. Op welke wijze worden wij als Raad hierin betrokken en kunnen wij hiervan iets van vinden.

Saskia van Dongen: De visie staat op de laatste pagina van de evaluatie. Hierin staan een paar concrete uitgangspunten. De AVA heeft aan de directeur-bestuurder en de operationeel manager gevraagd om hiermee de komende jaren aan de slag te gaan. Het betreft onder meer het samenwerken met de gemeente Zeewolde en het landelijk servicecentrum wat op het landgoed gebouwd gaat worden.

Kirsten Romswinkel waterwerk Er wordt jaarlijks een afweging gemaakt of beheer van het Wij-land door het Scoutinglandgoed voortgezet zal worden. Dit is een zorg voor watergroepen met diepliggende schepen. Rondom grote evenementen is het wenselijk dat blijvend gebruik gemaakt kan worden van passantenhaven het Wij-land.

Saskia van Dongen: Wij-land blijft vooralsnog onder beheer van het Scoutinglandgoed. Er wordt jaarlijks met Gastvrije Randmeren gekeken of we dit voortzetten. Indien het Scoutinglandgoed zal (moeten) stoppen, dan moeten afspraken met een nieuwe beheerder over het gebruik gemaakt worden

Kirsten Romswinkel waterwerk er zijn nog geen stappen gemaakt voor het opbergen van watermaterialen buitendijks. Blijft dit nog een focusdoel voor de komende jaren?

Saskia van Dongen: Op dit moment is er geen geld beschikbaar en daarom zal dit moeten worden aangehouden. Het is absoluut nog een wens van het Scoutinglandgoed om te realiseren.

Beatrijs van der Leede regio Noord-Holland Midden. YMCA laat haar panden huren door externe partijen. Kijken we ook naar hun ervaringen? Saskia van Dongen: wij hebben overleg met YMCA en proberen van hen te leren. Het concept van de YMCA is echter wel anders.

Menno Hoekstra, regio Haarlem. Wanneer wordt er getoetst of het landgoed wel of niet rendabel is om te (blijven) bestaan. Saskia van Dongen, dit wordt behandeld bij agendapunt 10. Meerjarenraming en -begroting Scoutinglandgoed BV 2024-2028

Advies landgoedcommissie:

Kevin Buijs licht het advies met een video toe. Voor gezonde cijfers is noodzakelijk dat bezettingsgraad Avonturenhuis en kampeerterrein omhooggaan en er voldoende evenementen zijn. Men heeft geconstateerd dat het aantal evenementen om diverse redenen stagneert wat niet gunstig is voor de exploitatie. Het natuuronderzoek met betrekking tot de steiger is vergevorderd en wat betreft de fauna zijn er geen bezwaren. Op het gebied van flora

zijn de risico's een stuk groter.

Zodra de steiger is gebouwd of definitief is of besloten is dat er geen tweede steiger komt wordt de landgoedcommissie opgeheven.

1.8 Terugblik WSJ Zuid-Korea

De aftermovie wordt getoond. Eefje Smeulders geeft een toelichting. De evaluatie van het evenement is formeel nog niet afgerond. Maar het was een intense Jamboree, onder andere door de extreme weersomstandigheden en de voorbereidingen van Zuid-Korea als host, waardoor het vooral voor IST'ers de eerste dagen erg uitdagend was. De jamboree heeft veel media-aandacht gehad. Het contingent heeft op een participatieve wijze de (jeugd)deelnemers betrokken bij de voorbereidingen op de WSJ, en heeft daarmee echt een nieuwe standaard neergezet. Voorlopige cijfers over de financiële afronding van de WSJ zijn afgelopen week in het landelijk bestuur besproken. Er is een ruim bedrag over. Het landelijk bestuur heeft besloten om een deel hiervan volgens de deelnemersvoorwaarden terug te storten naar de jeugddeelnemers en troepstaf. Het landelijk bestuur wil nogmaals haar waardering uitspreken voor alle Nederlandse vrijwilligers en deelnemers in hoe zij met de uitdagingen omgegaan zijn en hoe zij zich ingezet hebben voor een fantastisch evenement.

Voor de volgende WSJ in Polen in 2027 ligt er nog geen begroting (dit stond verkeerd op de eerste versie van de agenda). Een uitgebreide officiële evaluatie van de WSJ vanuit WOSM wordt op dit moment uitgevoerd. Op de Wereldconferentie van WOSM in 2024 zal de evaluatie van de WJS23 besproken worden en uitkomsten worden meegenomen in de plannen voor de WSJ in Polen. Daarnaast is Scouting Nederland aan het bedenken hoe om te gaan met de risico's rond evenementen en om deze te mitigeren.

Thijs van den Boom regio Eindhoven geeft compliment dat er geld over is van deelnemers maar vindt het jammer dat dit in het bestuur besloten moet worden. Hij stelt voor dat dit in de volgende versie van de financiële kaders op te nemen met strikte begrotingsregels.

Eefje Smeulders en Philip Komen: De huidige werkwijze is bij de start van het project met de WSJ afgesproken en staat ook in de deelnemersvoorwaarden. Het besluit wordt expliciet in het landelijk bestuur genomen, omdat het op dit moment een afwijking is op de financiële kaders die voor evenementen t zijn afgesproken.

Thijs van den Boom regio Eindhoven: Uit zijn zorgen dat de WSJ steeds groter en duurder wordt en vraagt zich af of de WSJ wel toegankelijk is voor al onze leden, ook degene met een kleinere portemonnee. Ongeveer een jaar geleden is er gesproken over de organisatie van grotere evenementen in Nederland. Kunnen de geleerde lessen van de WSJ23 ook worden meegenomen in de organisatie van onze evenementen.

Eefje Smeulders, dit gaat zeker gebeuren, met als kanttekening dat een buitenlands contingent wel wezenlijk anders is dan het organiseren van een evenement in Nederland zelf.

Beatrijs de Leeden, regio Hollands Midden. Compliment voor de communicatie. Hoe gaan we in de toekomst voorkomen dat individuele deelnemers zelf de media opzoeken? Eefje Smeulders, Hier wordt in de voorbereiding veel aandacht aan besteed, en er is een mediateam van het Contingent en vanuit het landelijk bureau betrokken. Maar het is helaas niet te voorkomen dat individuele medewerkers naar de media stappen.

Marieke Helmer, regio Maasdelta. Compliment voor hardwerkend en probleemoplossend Nederlands team tijdens WSJ.

Merlijn Kiezenburg regio Zuid Oost Nederland. Welk bestuurslid gaat deelnemen aan de conferentie van de WOSM en zijn bijdrage leveren aan de evaluatie.

Eefje Smeulders: Ik neem als IC WAGGGS tijdelijk IC WOSM waar. Binnenkort start de kennismakingsperiode met een nieuw IC WOSM en die zal, na benoeming door de landelijke raad, de delegatieleider zijn.

Merlijn Kiezenburg regio Zuid Oost Nederland. Hij heeft IST-ers tijdens de WSJ zien worstelen en stelt voor dat er meer ondersteuning wordt gegeven aan deze groep vrijwilligers.

Monique de Jong regio Zuidoost Brabant, is geschrokken van de informatie die ze gekregen heeft van twee IST-ers bij haar uit de regio. Hoe kunnen we onze vrijwilligers beschermen tijdens dergelijke evenementen?

Eefje Smeulders, het is bekend dat bij grote evenementen de eerste dagen nog niet alles klaar is, waardoor het voor iedereen zwaar is. Deze editie was wel echt uitzonderlijk uitdagend, en de groep IST-ers was deze keer een stuk jonger dan gebruikelijk. Bij de voorbereiding voor IST'ers wordt aangestuurd op zelfredzaamheid en zo goed mogelijke voorbereiding op de taak die je daar wacht. Johannes de Boer regio Essnland. Met het financiële plaatje in het achterhoofd voor een WSJ en het voorprogramma, kan er nagedacht kan worden over een light variant voor deelnemers met een kleinere beurs. Adviseert om de expertise van de IST-ers die al eerder op het terrein aanwezig zijn een volgende keer beter in kaart brengen zodat duidelijker is wat de situatie is.

Eefje Smeulders, het grootste deel van de kosten zit in de reis en de deelnemerskosten. Maar we nemen de suggesties mee in het gesprek voor een volgende editie.

Peter Verbaas, Regio Lek- en IJsselstreek: compliment voor organisatie, ouders waren goed geïnformeerd. Wanneer komt aftermovie WSJ op de website?

Eefje Smeulders: Staat al online op social media en wordt ook op de website geplaatst.

Edy Bruinooge, Waterscouting. Adviseert om de vraag hoe gaat het met risicobeheersing bij volgende evenementen mee te nemen.

Eefje Smeulders: Zoals eerder toegezegd wordt dit meegenomen.

De voorzitter benoemt dat regelgeving, handhaving en risicobeheersing steeds vaker het scoutingspel belemmert. De voorzitter zegt zich het komende jaar hard te maken om mogelijk iets te veranderen in deze belemmerende factoren. Richard de Groot, regio Weert, adviseert om defensie mee te nemen richting de Haagse contacten.

1.9 Activiteitenplan Scouting Nederland 2024

Arwen van der Leeuw licht het activiteitenplan toe aan de hand van een video:

Vanuit het landelijk servicecentrum wordt onder andere ondersteund in het organiseren van evenementen. Voor komend jaar staan LSZW, HIT, LSW en Roverway op het programma. Er is aandacht voor het project "meer vrijwilligers in korte tijd". Hier is veel belangstelling voor en er staan dan ook vacatures uit. In het activiteitenplan staan een aantal vernieuwende projecten; de samenwerking tussen regio's en admiraliteiten, het vormgeven van verenigingsdemocratie, een sociaal veilige omgeving tijdens landelijke evenementen en een nieuw insignepakket. In 2024 staat de verhuizing van het hoofdkantoor naar Zeewolde op de agenda en het verder inrichten van het landelijk team waterscouting. De doelstellingen vanuit het meerjarenbeleid worden benoemd.

Arwen van der Leeuw geeft aan dat zij blij is dat er zoveel vragen over Activiteitenplan gesteld zijn.

Kees van der Meij, regio Delfland. stelt voor om tijdens de landelijke raad minder met details en meer bezig te zijn met hoe we met elkaar in gesprek gaan over wat er voor kinderen belangrijk is. Wellicht moet de landelijke raad in een andere vorm en periodiek worden gehouden om dit te realiseren.

Arwen van der Leeuw, wij nemen het mee.

Peter Verbaas, regio Lek en IJsselstreek, Er is geen PST meer. Het meerjarenprogramma wordt vastgesteld voor een jaar. Moeten we dit activiteitenplan niet ter kennisgeving aannemen meenemen in het ontwikkeling van het aanbod wat gegrondvest in wat van onder uit de organisatie komt.

Arwen van der Leeuw: Het landelijk bestuur vindt het belangrijk om het activiteitenplan samen met de landelijke raad te bespreken en vast te stellen en in het huishoudelijk reglement is dit ook een taak van de landelijke raad.

Kay Hatzmann regio Rondom de IJssel. Hoe maken we doelstellingen uit het activiteitenplan meetbaar?

Arwen van der Leeuw. Dit wordt op verschillende manieren vormgegeven, afhankelijk van het onderwerp, bv door enquêtes of onderzoek of door analyse van cijfers in SOL.

Menno Hoekstra regio Haarlem. Is er een alternatief voor PST bedacht?

Arwen van der Leeuw. Er wordt gezocht naar een nieuwe manier om jongeren binnen onze vereniging een kans te bieden.

Sven van Nieuwenhoven, Regio Noord-Holland Noord. Wat kunnen we komend jaar verwachten aan activiteiten die bijdragen aan de ambitie, zoals het herijken en actualisatie van beleidsstukken of de ambitie zoals die vanmorgen is uitgesproken.

Arwen van der Leeuw: de ambitie komt in alle stukken die vandaag besproken worden terug. Het activiteitenplan is uitgebreider in zijn geheel dan het stuk wat hier ligt. De ambitie wordt op papier gezet en meetbaar maken omdat dit de kern is van onze vereniging.

Merlijn Kiezenberg, regio ZON. Kan er nogmaals gekeken worden naar het voorgestelde afschaffing van het landelijk speloverleg. Dit overleg staat namelijk geborgd in het Huishoudelijk reglement

Arwen van der Leeuw: We gaan kijken hoe we hiermee om moeten gaan.

Lennard Loomans, regio Zeeland. Meerdere onderliggende stukken liggen ten grondslag aan activiteitenplan. Kan de landelijke raad meegenomen worden in het tot stand komen van het activiteitenplan?

Arwen van der Leeuw, de doelstellingen en het jaarplan voor het LSC is de uitgebreide versie van het activiteitenplan. Deze komen deels participatief tot stand met vrijwilligers en beroepskrachten. Een groot deel van de benoemde activiteiten horen tot de basis dienstverlening.

Thijs van de Boom regio Eindhoven. Verwijst naar het antwoord van de regiovragen op vraag 27: "De landelijke teams stellen samen met het landelijk bestuur vast wat de geplande activiteiten voor het komende jaar gaan worden en waar de medewerkers en vrijwilligers aan gaan werken.".... "De landelijke raad stelt dit document vast....".

Hierdoor kan de landelijke raad alleen vaststellen of afkeuren en niet besluiten of opdrachten geven aan het bestuur en de organisatie. Dit getuigt niet van een democratische vereniging en stelt voor dat er de volgende keer meerdere plannen ter keuze worden voorgelegd en met elkaar het gesprek aan te gaan.

Jaap Boot, het landelijk bestuur neemt een besluit om het voorstel aan de landelijke raad voor te leggen.

Jort Mentink, Regio Twenteland, wil het activiteitenplan eerder op de agenda geplaatst zien en te bekijken of de jeugdleden iets aan het activiteitenplan hebben.

Jaap stelt voor dat we met elkaar gezocht wordt hoe we dit vorm gaan geven.

1.10 Financiën en beheer 2024

a. Nota van toelichting en begroting Vereniging Scouting Nederland 2024

Philip Komen licht de begroting toe aan de hand van een video en benadrukt daarbij drie punten:

1. Elk jaar wordt de landelijke contributie aangepast door deze te indexeren met de Consumentenprijsindex (CPI) van het voorafgaande jaar. Deze index wordt door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) berekend en geeft een beeld van de inflatie. In 2022 bedroeg deze index 10%, de contributie voor 2023 is daarom dan ook met dit percentage verhoogd. Over de achtergronden van deze verhoging heeft de penningmeester u reeds in december 2022 en juni 2023 geïnformeerd.
2. Een belangrijk onderdeel van de kosten op landelijk niveau zijn de personeelskosten. Op 7 juli van dit jaar is door de vakbonden en de werkgeversvereniging de nieuwe CAO Sociaal Werk 2023-2025 afgesloten. Het gevolg hiervan is een aanzienlijke stijging van de personeelskosten voor onze vereniging. Deze stijging is op persoonsniveau doorgerekend en in de begroting verwerkt.
3. De inflatie over 2023 is op dit moment aan het dalen. Dat lijkt goed nieuws, maar omdat de loonkosten als gevolg van de CAO Sociaal Werk stijgen ontstaat er een gat tussen de verwachte uitgaven en inkomsten in 2025. De begroting 2025 kan volgens de penningmeester waarschijnlijk niet binnen de bestaande kaders sluitend worden gemaakt. Hij heeft aan het bestuur meegegeven om in overleg met de Landelijke Raad ruim voor het reguliere begrotingsmoment te bespreken hoe hiermee moet worden omgegaan. Opties kunnen zijn een combinatie van het verlagen van kosten (door het afschalen van dienstverlening) gecombineerd met het verhogen van de inkomsten (uit contributie, Scoutshop, evenementen of kampeerterreinen).

Het advies van de financiële commissie wordt door Leanne van der Weij in een video toegelicht. Ook in 2023 heeft de financiële commissie met het bestuur en de directeur gesproken over de financiën van vereniging Scouting Nederland. En hebben zij gesproken over de aan de vereniging gelieerde partijen, Scouting Landgoed Zeewolde en het Scouting Nederland Fonds. Evenals de penningmeester beschrijft zij de gevolgen van de hoge inflatie, de stijging van de personeelskosten als gevolg van de nieuwe CAO. De financiële gevolgen van de verkoop van het oude- en de bouw van het nieuwe LSC zijn niet in de begroting 2024 verwerkt. Het bestuur zal de landelijke raad hier apart over informeren. Volgens de financiële commissie heeft het bestuur de uitgangspunten voor de begroting 2024 van de Vereniging Scouting Nederland voldoende toegelicht in de begroting en de toelichting hierop.

De financiële commissie adviseert de Landelijke Raad daarom om de begroting 2024 van de Vereniging Scouting Nederland goed te keuren."

Kees van der Meij regio Delfland, wat zijn de effecten van de CAO op de komende drie jaar? Philip Komen er kan niet aangegeven worden wat de CAO ontwikkelingen in de komende jaren zal zijn.

Jelmer Boter, Utrechtse Heuvelrug, Toegankelijkheid van landelijke activiteiten, , voor sommige groepen zijn de kosten hiervoor te hoog. en de toegankelijkheid als gevolg van de contributieverhoging. Kan voor beide punten komend half jaar buiten de begroting om het gesprek gevoerd worden hoe je een landelijk evenement betaalbaar houdt?

Philip Komen, stelt voor dat er een gesprek komt om met de leden van de landelijke raad diverse scenario's te bespreken zoals bijvoorbeeld welke delen van de dienstverlening geschrapt kunnen worden en wat dit oplevert. Ook de discussie over hoe je een landelijk evenement betaalbaar houdt, hoort hierin thuis.

Daarnaast verwijst de penningmeester naar het rapport Contributieonderzoek Scouting Nederland wat meegestuurd is met de regiovragen. Hierin staan adviezen in voor groepen met

betrekking tot draagkracht. Dit kan besproken worden in de regio.

Richard de Groot, regio Weert. Is de kostenstijging niet ook het gevolg van uitbreiding formatie? Philip Komen, in de regiovragen is een tabel opgenomen van de personele groei/krimp. Er is alleen geschoven binnen het LSC.

Menno Hoekstra Haarlem. Doet graag mee met gesprekken over prijzen leden activiteiten.

Philip Komen alle leden van de landelijke raad worden uitgenodigd.

Frank Mensink, regio Achterhoek. Wijst erop dat er ook een grote groep vrijwilligers is die ook contributie betalen. Hier is in het onderzoek niet naar gekeken.

Jelmer Boter, regio Utrechtse Heuvelrug. Kan in het gesprek over de inkomsten van de vereniging ook de deelexploitatie van Verenigingsterreinen besproken worden.

Philip Komen. Dit past niet binnen de huidige kaders omdat ze budgetneutraal opereren en geen winstdoelstelling hebben, maar indien dit losgelaten wordt kan dat zeker.

Richard de Groot Regio Weert, komt terug op zijn vraag over de FTE's. Hij heeft de cijfers doorgerekend en stelt dat er naar de loonstijging als gevolg van de CAO toch ook uitbreiding van de formatieplaats.

Philip Komen, de kostenstijging is toch echt het gevolg van de loonstijging.

De landelijke raad neemt kennis van het advies van de financiële commissie en keurt met meerderheid van stemmen de begroting 2024 van de Vereniging Scouting Nederland en de hierbij behorende Nota van toelichting vast, inclusief het contributiebedrag van € 27,90 per lid.

b. Begroting en toelichting Scoutinglandgoed BV 2024

Saskia van Dongen geeft een toelichting aan de hand van een video en benadrukt daarbij de volgende punten.

1. Er zijn veranderingen ten opzichte van vorig jaar. In voorgaande jaren werd uitgegaan van een prijsstijging van 5%, in de begroting van 2024 is een correctie voor inflatie van 6% toegepast.
2. Het aantal kampeervernachtingen liet in 2023 een positieve afwijking zien ten opzichte van de meerjarenraming en wordt om die reden naar boven bijgesteld.
3. Het aantal geraamde overnachtingen in het Avonturenhuis blijft achter en is naar beneden bijgesteld. In 2024 staan er geen grootschalige scoutingevenementen gepland. Voor de jaren erna is er wel rekening gehouden met grootschalige evenementen.

Samengevat betekent dit dat de meerjarenraming vanaf 2025 zwarte cijfers laat zien.

Er zijn ook risico's. De gemeente Zeewolde werkt aan een nieuw evenementenbeleid. Evenementen van derden dienen een aantoonbare link met scouting te hebben en de gemeente is kritisch op de benoemde criteria, zoals bijvoorbeeld het aantal deelnemers.

De organisatie van evenementen, zowel scouting als die van derden staan onder druk door de stijging van kosten in de markt. En aangescherpte natuurwetgeving kan zorgen voor beperkingen in gebruik van het terrein.

Aan de operationeel manager is verzocht een alternatief business model te maken als evenementen wegvallen door gemeentebeleid, natuurbeleid of aanhoudende onzekerheid in de evenementenmarkt.

Menno Hoekstra regio Haarlem, herhaalt eerder gestelde vraag. Wanneer wordt er getoetst of het landgoed wel of niet rendabel is om te (blijven) bestaan. Er zijn meerder raadleden die zich zorgen maken en Menno vindt dat we realistisch moeten blijven.

Jelmer Boter Utrechtse Heuvelrug: Wat is het risico van de vereniging door verhuizing van het LSC naar het landgoed. Stel dat het landgoed het niet redt wat gebeurt er dan met het kantoor op deze incurante plek.

Frank Mensink Regio Achterhoek. Waar gaat het verlies uit betaald worden?

Saskia van Dongen, de aandeelhouders hebben de directeur bestuurder en de operationeel manager gevraagd een alternatief business model te maken als evenementen wegvallen door gemeentebeleid, natuurbeleid of aanhoudende onzekerheid in de evenementenmarkt.

Philip Komen, het Scoutinglandgoed heeft twee aandeelhouders, het Scouting Nederland Fonds en de Vereniging Scouting Nederland. Dit betekent dat de helft van de winst of de helft van het verlies van het landgoed voor de Vereniging is. We proberen met de meerjarenraming en de begroting verder vooruit te kijken. Het bestuur van Scouting Nederland kijkt vijf jaar vooruit met betrekking tot het landgoed en daarmee mogelijke problemen voor te zijn. Relatie kantoor met het Scoutinglandgoed Zeewolde, de grond wordt gepacht van Staatsbosbeheer. Men is in gesprek om de Vereniging het stuk grond waar het kantoor opgebouwd wordt rechtstreeks van Staatsbosbeheer te pachten.

Marijn Nas, regio ZON: Kunnen we in de toekomst een bandbreedte krijgen waarmee voorgaande vragen voorkomen kunnen worden. En dat zodra over de bandbreedte wordt gegaan de landelijke raad wordt ingelicht.

Saskia van Dongen: de bandbreedte is terug te zien in de meerjarenraming die ieder jaar wordt bijgesteld op basis van inzichten.

Jos Kruizenga regio Groningen. Het bestemmingsplan is nog steeds hetzelfde. Wil graag een verhaal wat hij aan de regio kan vertellen als het Scoutinglandgoed, wat slechts door een beperkte groep gebruik maakt verlies blijft maken, waardoor mogelijk de contributie omhoog gaat.

Wiebrand van der Meer regio Fryslân Uit nogmaals zijn zorgen over de veranderde regels met betrekking tot het organiseren van evenementen op Scoutinglandgoed Zeewolde.

Jaap Boot, het signaal is helder: denk na over risico's en informeer de raad zoveel mogelijk over risico's. De zorgen hebben de aandacht van het landelijk bestuur.

De voorzitter geeft aan wat er de afgelopen jaren veranderd is. Het landelijke bestuur, de leden van de landelijke raad en het LSC krijgen steeds meer op zich af. Hij benadrukt dat het belangrijk is dat we met elkaar zoeken naar oplossingen. Denk mee, deel de risico's en zoveel mogelijk informatie.

1.11 Stand van zaken werving voorzitter

Bart van Bree ligt het proces tot nu toe. De vacaturetekst staat op de website en hij vraagt om de vacature ook te delen met belangstellenden in eigen kring.

Selectieproces: de landelijke raad wordt betrokken bij de brievenselectie en een kennismakingsgesprek voordat het landelijk bestuur een besluit neemt over het starten van de kennismakingsperiode en de voordracht gedaan wordt aan de landelijke raad. Voor het selectieproces wordt gezocht naar twee vrouwen en twee mannen. Graag opgeven voor 31 december van dit jaar en bij meer dan voldoende aanmeldingen zal er door middel van loting bepaald worden wie hieraan delen mogen nemen.

Thijs van den Boom, Eindhoven. Geeft een compliment voor het voorstel, en stelt voor om de kandidaten voor de sollicitatiecommissie te laten mailen aan IBC@scouting.nl. De IBC gaat akkoord en raadsleden wordt opgeroepen zich te melden bij de IBC die de selectie zal doen en het landelijk bestuur zal informeren.

Er ontstaat een discussie over de wenselijkheid van aanwezigheid van raadsleden in de sollicitatiecommissie, in afwijking van het voorstel van het landelijk bestuur. Voor en tegenstanders van dit voorstel delen hun mening.

Enkele raadsleden zijn van mening dat LR in de sollicitatiecommissie vertegenwoordigd moet zijn. Dit werd niet door iedereen gedeeld. Er volgt een peiling door de voorzitter.

Het voorstel van het bestuur is:

Een afvaardiging van de landelijke raad die deelneemt aan de briefselectie en een kennismakingsgesprek heeft met de beoogde kandidaat voordat het bestuur een besluit neemt over start van de kennismakingsperiode en voordracht aan de landelijke raad.

De uitslag van de peiling is dat de grote meerderheid het eens is met het door het bestuur voorgestelde proces.

1.12 Reactie op rapport Veiligheid en vertrouwen

De werkgroep 2.0 bestaande uit Lennard Loomans, regio Zeeland, Wiebrand van der Meer, regio Fryslân, Alice Ogink kandidaat landelijk bestuur en Eefje Smeulders lid landelijk bestuur en IC WAGGGS. De leden van de werkgroep stellen zich voor.

Bij het verslag van de vorige landelijke raad zit de opdracht voor de werkgroep 2.0. Hier zijn geen vragen of opmerkingen op gekomen en geen aanvullende aanmeldingen voor de werkgroep.

De werkgroep wil het monitoren van de voortgang blijven doen tot december 2025 om de eerste ervaringen met een groot evenement in de afronding van de monitoringsperiode kunnen meenemen. De werkgroep is tweemaal bij elkaar geweest, zij hebben het rapport Veiligheid en vertrouwen en meer met bijlagen besproken. Het stuk heeft een grote actielijst opgeleverd. De werkgroep gaat deze opvolgen en monitoren. Het najaarsevenement en de ScoutIn25 leveren inzichten op over hoe de ingezette acties in de praktijk werken.

Richard de Groot, regio Weert vraagt om de inhoudelijke reactie van het landelijk bestuur op het rapport van de eerste commissie.

Eefje Smeulders geeft aan dat deze vraag is beantwoord in de regiovragen bij vraag 43. De aanbevelingen in het rapport van de eerste werkgroep, waarvoor veel gesprekken gevoerd, zijn voornamelijk gericht op acties. De aanbevelingen van de eerste werkgroep zijn uitvoerig besproken in het landelijk bestuur en hebben geleid samen met de aanbevelingen uit de andere rapportages in de notitie Veiligheid, vertrouwen en meer. Deze punten worden opgepakt en/of zijn al uitgezet.

Martijn Nas regio Zon, Waarom wordt de termijn verlengd naar december 2025?

Lennard Loomans, een van de actiepunten zijn de landelijke evenementen. Omdat de werkgroep graag een groter evenement, zoals de ScoutIn25, mee neemt in de evaluatie. Er volgen tussentijdse rapportages.

Sven van Nieuwenhoven, regio Noord-Holland Noord. Er is verwarring over de terminologie. Wat is het voorstel en wat is de status van de commissie?

Voorzitter er is een oproep geweest aan de landelijke raad en daar zijn twee reacties voor de werkgroep op gekomen. Over een werkgroep hoeft niet gestemd te worden, maar de leden van de werkgroep vinden het prettig als de LR hen mandaat geeft. Waar in de stukken commissie staat moet werkgroep gelezen worden.

Marieke Helmer, regio Maasdelta. Heeft bij het landelijk bestuur gevraagd om een inhoudelijke reactie op het verslag van de eerste werkgroep en in het antwoord wat zij heeft gekregen mist ze de menselijke reactie op het rapport.

Eefje Smeulders verwijst naar de landelijke raad van december 2022 waarin het landelijk bestuur hun reactie op de gebeurtenissen op Nawaka en hun leerpunten en evaluatie gedurende geruime tijd besproken heeft. Deze leerpunten zijn daarna meerdere keren in het landelijk bestuur besproken er zijn nog schriftelijke reacties naar leden geweest. Het landelijk bestuur is blij met het werk wat verzet is door de eerste werkgroep, en de beste manier om daarmee verder te gaan is door met de aanbevelingen aan de slag te gaan.

Marieke Helmer regio Maasdelta geeft aan dat de reactie in nazending gericht is op de toekomst en niet op het verleden.

De landelijke raad neemt kennis van de notitie Veiligheid, vertrouwen en meer

De landelijke raad stemt in met :

- De opdracht aan de werkgroep
- Deelname van Wiebrand van der Meer en Lennard Loomans als afvaardiging van de landelijke raad als lid van de werkgroep tot en met december 2025.

1.13 Benoeming a.d.h.v. getelde stemmen

De voorzitter maakt de uitslag van de eerder gehouden stemming bekend.

	Voor	Tegen	Blanco	Ongeldig
Landelijk bestuur				
Saskia van Dongen	16	15	5	3
Joris Schut	34	4		1
Eefje Smeulders	35	4		
Bart van Bree	34	3	2	
Jan-willem Vink	36	3		
Alice Ogink	36	3		
Introductie en begeleidingscommissie				
Ruud Mooijen	38	1		
Rudolf van den Eventuin	39			
Menno Hoekstra	38			1
Joep van Dooren	39			
Sven van Nieuwenhoven	37	1		
Financiële commissie				
Ruud Mooijen	38	1	1	
Landgoedcommissie				
Lennard Loomans	39			

De landelijke raad stemt in met

- De herbenoeming van Saskia van Dongen en Joris Schut als algemeen bestuurslid van het landelijk bestuur voor een periode van drie jaar.
De herbenoeming van Eefje Smeulders als Internationaal Commissaris WAGGGS van het landelijk bestuur voor een periode van drie jaar
- De benoeming van Bart van Bree als secretaris/penningmeester van het landelijk bestuur voor een periode van drie jaar.
- De benoeming van Jan-willem Vink en Alice Ogink als algemeen bestuurslid van het landelijk bestuur voor een periode van drie jaar.
- De herbenoeming van Ruud Mooijen, Rudolf van den Eventuin, Menno Hoekstra, Joep van Dooren en Sven van Nieuwenhoven als lid van de introductie en begeleidingscommissie voor een periode van drie jaar.
- De herbenoeming van Ruud Mooijen als lid van de financiële commissie voor een periode van drie jaar.
- De herbenoeming van Lennard Loomans als lid van de landgoedcommissie voor een periode van drie jaar.

1.14 Rondvraag

Kees van der Meij regio Delfland: De landelijke raad moet beseffen dat last die op het bestuur ligt, soms een grens overschrijdt waarvan je moet afvragen of het nog wel binnen vrijwilligerswerk past. Er wordt binnen de regio Delfland een discussie gevoerd of het lidmaatschap van een lid waarvoor een waarderingstekens is aangevraagd wellicht om niet moet zijn.

Philip Komen technisch kan je een uitzondering maken voor groepen van mensen om geen contributie meer in rekening te brengen. Dit kan door het landelijk bestuur besloten worden. Dit moet dan in de begroting verwerkt worden. Het leidt tot een administratieve complexe situatie en tot contributieverhoging voor de rest.

Eric Wieringa, regio Groningen, Vraagt naar stand van zaken met betrekking tot de nieuwe versie van SOL.

Bart van Bree, De ontwikkeling loopt niet volgens planning, door personeelsproblemen. Er wordt nu gekeken hoe verder en mogelijke alternatieven. Zodra dit uitgewerkt is komt het landelijk bestuur hierop terug.

Frank Mensink regio Achterhoek, leest twee berichten voor van Scouting Nederland over maatschappelijke thema's: de Pietendiscussie en een oproep tot een staakt het vuren in Israël. Hoe staan wij in dit soort ontwikkelingen? Moet Scouting niet wegblijven van politieke standpunten?

Eefje Smeulders, in onze statuten staat dat wij apolitiek zijn, dat wil zeggen, niet gelieerd aan een politieke stroming of partij. Genoemde onderwerpen zijn maatschappelijke onderwerpen. Wij staan wel voor maatschappelijke onderwerpen en thema's en we maken deel uit van een wereldwijde organisatie. Wij maken ons zorgen om alle kinderen die problemen hebben.

Jasper Wienk, regio Klein Gelderland, Waarom zijn wij als regio niet geïnformeerd over het sluiten van ScoutShop Arnhem

Bart van Bree, wij gaan daar als bestuur niet over omdat ScoutShop Arnhem een eigen rechtspersoon is

Richard de Groot, Weert, complimenten aan techniek de filmpjes etc zijn fantastisch verlopen.

De voorzitter geeft aan de afgelopen jaren een duidelijke verandering te zien. In het begin ging je als bestuurslid naar een evenement om mee te genieten met de andere deelnemers. Tegenwoordig ga je als bestuurslid of landelijke raadslid met de gedachte: 'hoe krijgen we dit rond?'

We krijgen enorm veel op ons af als landelijk bestuur, als LSC en waarschijnlijk ook als Landelijk raadslid.

Dit is geen gewoon vrijwilligerswerk meer, gelukkig hebben de meeste bestuursleden een baan waarbij ze dag en nacht gebeld kunnen worden. De voorzitter vraagt om met elkaar te zoeken naar oplossingen, de risico's en de informatie met elkaar te delen, maar vooral om samen te doen deze vereniging te helpen.

De voorzitter spreekt zijn waardering uit voor het team van het landelijk bestuur en geeft aan dat is hij erg blij is met de ondersteuning die dit team onder andere van het LSC krijgt.

Er wordt afscheid genomen van Beatrijs de Leede (regio Hollands Midden) en Marianne Vink (regio de Baronie).

Jan-willem Vink en Alice Ogink worden als nieuwe leden van het landelijk bestuur geïnstalleerd.

Daarna nemen Wendy Beenakker en Philip Komen afscheid als landelijk bestuurslid.

De voorzitter sluit de 102e landelijke raad.

2 Besluitenlijst – uitkomsten ochtendprogramma

Genomen besluiten door de landelijke raad van 9 december 2023
1. De landelijke raad stelt met algemene stemmen het verslag van de landelijke raad van 10 juni 2023 en neemt kennis van de actielijst.
2. De landelijke raad neemt kennis van het advies van de financiële commissie en keurt met meerderheid van stemmen de begroting 2024 van de Vereniging Scouting Nederland en de hierbij behorende Nota van toelichting vast, inclusief het contributiebedrag van € 27,90 per lid
3. De landelijke raad neemt kennis van de notitie Veiligheid, vertrouwen en meer De landelijke raad stemt in met: a. De opdracht aan de werkgroep b. Deelname van Wiebrand van der Meer en Lennard Loomans als afvaardiging van de landelijke raad als lid van de werkgroep tot en met december 2025.
4. De herbenoeming van Saskia van Dongen en Joris Schut als algemeen bestuurslid van het landelijk bestuur voor een periode van drie jaar. De herbenoeming van Eefje Smeulders als Internationaal Commissaris WAGGGS van het landelijk bestuur voor een periode van drie jaar
5. De benoeming van Bart van Bree als secretaris/penningmeester van het landelijk bestuur voor een periode van drie jaar.
6. De benoeming van Jan-willem Vink en Alice Ogink als algemeen bestuurslid van het landelijk bestuur voor een periode van drie jaar.
7. De herbenoeming van Ruud Moojen, Rudolf van den Eventuin, Menno Hoekstra, Joep van Dooren en Sven van Nieuwenhoven als lid van de introductie en begeleidingscommissie voor een periode van drie jaar.
8. De herbenoeming van Ruud Moojen als lid van de financiële commissie voor een periode van drie jaar.
9. De herbenoeming van Lennard Loomans als lid van de landgoedcommissie voor een periode van drie jaar.

3 Presentielijst 09-12-2023

Naam	Regio	Naam	Regio
Frank Mensink	Achterhoek	Sven van Nieuwenhoven	Noord-Holland Noord
Cora Groenvink	Amsterdam/Amstelland	Debbie Damen	Noord-Veluwe/Flevoland
Marianne Vink	De Baronie	Joep van Dooren	Roermond
Saskia Berkelmans- van Osch	De Meierij	Nanning Dijkstra	Rond de Rotte
Kees van der Meij	Delfland	Kay Hatzmann	Rondom de IJssel
Rudolf van den Eventuin	Drie Rivieren Utrecht	Jort Mentink	Twenteland
Thijs van den Boom	Eindhoven	Jelmer Boter	Utrechtse Heuvelrug
Johannes de Boer	Essnlaand	Wouter Verbeek	Vlietstreek
Wiebrand van der Meer	Fryslân	Peter Abramsen	Waterscouting
Erik Wieringa	Groningen	Edy Bruinooge	Waterscouting
Menno Hoekstra	Haarlem	Kirsten Romswinkel	Waterscouting
Frak de Krom	Hart van Brabant	Richard de Groot	Weert
Patrick Verspaget	Helmond	Tommy Basselier	West-Brabant
Jelmer Coppens	Het Gooi	Sven Dirks	Westelijke Mijnstreek
Beatrijs van de Leede	Hollands Midden	Lennard Loomans	Zeeland
Jasper Wienk	Klein Gelderland	Merlijn Kiezenberg	ZON
Peter Verbaas	Lek en IJsselstreek	Marcel de Jong	Zuid-Oost Limburg
Marieke Helmer	Maasdelta	Monique de Jonge	Zuidoost Brabant
Eliza Plaat	Neder Veluwe		

Jaap Boot	Voorzitter
Wendy Beenakker	Vicevoorzitter
Philip Komen	Secretaris/penningmeester
Joris Schut	Lid
Eefje Smeulders	Lid/IC WAGGGS
Thijs Jansen	Lid
Saskia van Dongen	Lid
Arwen van der Leeuw	Lid
Bart van Bree	Lid
Fedde Boersma	Directeur

Bijlage 1

Antwoord	nummer vraag	Thema	hoofdonderwerp
lage opkomsten bij regiораad	Vraag 1 - betrokken bij regio	Kwaliteit regio (en daarmee betrokkenheid groepen)	2
Jeugdleden staan te ver van de regio	Vraag 1 - betrokken bij regio	Afstand tot jongeren is te groot	1
Duidelijker maken wat er te halen, in te brengen is	Vraag 1 - betrokken bij regio	Meer kennis van organisatie / rol	2
Weinig tijd beschikbaar in de regioraad, stukken worden vaak te laat verstuurd	Vraag 1 - betrokken bij regio	Meer kennis van organisatie / rol	2
regiobestuur dreigt om te vallen	Vraag 1 - betrokken bij regio	Kwaliteit regio (en daarmee betrokkenheid groepen)	2
wel bij de activiteiten die georganiseerd worden	Vraag 1 - betrokken bij regio	Kwaliteit regio (en daarmee betrokkenheid groepen)	2
Communicatie wordt gevoeld als van boven naar beneden	Vraag 1 - betrokken bij regio	Informatiestromen halen/brengen	1
slechts 2 keer per jaar contact met de regio (door landelijk) wordt als te weinig ervaren	Vraag 1 - betrokken bij regio	Meer informatieve/meningsvormende bijeenkomsten	1. 2
veel ambtenarij	Vraag 1 - betrokken bij regio	Leesbaarheid van stukken/communicatie	1
veel verandering, weinig concreet gemaakt	Vraag 1 - betrokken bij regio	Leesbaarheid van stukken/communicatie	1
structuur vaak niet duidelijk voor jongeren/nieuwe geïnteresseerden	Vraag 1 - betrokken bij regio	Meer kennis van organisatie / rol	2
Admiraliteiten meer betrekken bij de regio	Vraag 1 - betrokken bij regio	Kwaliteit regio (en daarmee betrokkenheid groepen)	2
meer momenten gewenst om contacten te leggen en ervaringen uit de wisselen op alle niveaus	Vraag 1 - betrokken bij regio	Meer informatieve/meningsvormende bijeenkomsten	1, 2

Watergroepen ervaren weinig tot geen invloed te hebben op het landelijk beleid	Vraag 1 - betrokken bij regio	Meer kennis van organisatie / rol	2
Jongeren zien het als ver-van-mijn-bed-show	Vraag 1 - betrokken bij regio	Afstand tot jongeren is te groot	1
alleen indien punt voor de betreffende groep of regio van direct belang is	Vraag 1 - betrokken bij regio	Kwaliteit regio (en daarmee betrokkenheid groepen)	2
Ja, als gevolg van grotere opkomst bij regiораad	Vraag 1 - betrokken bij regio	Kwaliteit regio (en daarmee betrokkenheid groepen)	2
Ja, alle groepen schrijven mee aan het beleid van de Regio	Vraag 1 - betrokken bij regio	Kwaliteit regio (en daarmee betrokkenheid groepen)	2
Verjonging van bestuur, jonge bestuursleden staan nog midden in de groep en weten vaak beter waar behoefte aan is en wat er speelt	Vraag 1 - betrokken bij regio	Afstand tot jongeren is te groot	1
Sommige regio's bestuursleden nemen informatie vaak mee als info en doen er vervolgens niets mee naar de groepen	Vraag 1 - betrokken bij regio	Meer kennis van organisatie / rol	2
Weinig animo voor regioactiviteiten en trainingen	Vraag 2 - mening kader- en jeugdleden bij regiobeleid	Kwaliteit regio (en daarmee betrokkenheid groepen)	2
Groepen weten regiораad of het regiobestuur niet te vinden	Vraag 2 - mening kader- en jeugdleden bij regiobeleid	Kwaliteit regio (en daarmee betrokkenheid groepen)	2
Jeugdleden staan te ver van de regio	Vraag 2 - mening kader- en jeugdleden bij regiobeleid	Afstand tot jongeren is te groot	1
Regio gaat over de grote lijnen	Vraag 2 - mening kader- en jeugdleden bij regiobeleid	Meer op hoofdlijn en inhoud, bv activiteitenplan naar voren in agenda	2
in enkele regio's speelt het oude districten-systeem nog steeds	Vraag 2 - mening kader- en jeugdleden bij regiobeleid	Kwaliteit regio (en daarmee betrokkenheid groepen)	2
Communicatie wordt gevoeld als van boven naar beneden	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Informatiestromen halen/brengen	1

Nee, landelijke raad houdt zich te veel bezig met details	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meer op hoofdlijn en inhoud, bv activiteitenplan naar voren in agenda	2
Organisatie is teveel gericht op besturen	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	overige	
nee, teveel zenden vanuit besturen bij regio	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Informatiestromen halen/brengen	1
nieuwsbrieven etc. beter leesbaar maken niet onnodig ingewikkeld formuleren	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Leesbaarheid van stukken/communicatie	1
vaak wordt een mededeling gedaan, geen mogelijkheid tot het stellen van (kritische) vragen	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meningen checken / peilen tijdens gesprek in vergadering	2
vaker een landelijke raad	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meer informatieve/meningsvormende bijeenkomsten	1, 2
meer behoefte aan hoor en wederhoor	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meningen checken / peilen tijdens gesprek in vergadering	2
informeler	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meer informatieve/meningsvormende bijeenkomsten	1, 2
kampvuursessies	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meer informatieve/meningsvormende bijeenkomsten	1, 2
Landelijk raadsleden beter benaderbaar	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meer kennis van organisatie / rol	2
stap naar regio, landelijk, LSC en bestuur makkelijker te vinden	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meer kennis van organisatie / rol	2
andere wijze van communiceren, minder top down	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Informatiestromen halen/brengen	1
Watergroepen ervaren dat ze (te) weinig invloed kunnen uitoefenen op het beleid	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meer kennis van organisatie / rol	2
meer hybride bijeenkomsten	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meer informatieve/meningsvormende bijeenkomsten	1, 2
interactieve bijeenkomsten organiseren	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meer informatieve/meningsvormende bijeenkomsten	1, 2
communicatie minder saai, korter en informeler	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Leesbaarheid van stukken/communicatie	1

geen behoefte, ver van mijn bed	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	overige	
wat krijgen we ervoor terug	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Informatiestromen halen/brengen	1
beleid wordt bepaald door mensen uit een kring van ong. 100 km om Leusden	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Informatiestromen halen/brengen	1
Onbekendheid van informatie op de website	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meer kennis van organisatie / rol	2
Raadsleden mee laten schrijven aan voorstellen	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meer informatieve/meningsvormende bijeenkomsten	1, 2
LB meer op bezoek bij regioactiviteiten	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Ontmoeting is belangrijk	1, 2
Stagelopen bij groepen weer verplichten/introduceren	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Ontmoeting is belangrijk	1, 2
Meedoen aan de assesmenttool van WOSM (of WAGGGS)	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	overige	
Activiteitenplan niet sterk	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meer op hoofdlijn en inhoud, bv activiteitenplan naar voren in agenda	2
Beslissingen worden meegedeeld, niet het gevoel dat je daar nog iets kunt inbrengen.	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Betrokkenheid, rolvastheid, verantwoordelijkheid	2
Niet alleen mededelen, maar ook uitleggen waarom	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Leesbaarheid van stukken/communicatie	2
Uitslagen van de onderzoeken delen	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Leesbaarheid van stukken/communicatie	2
Nee, zie Nawaka	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	overige	
In de structuur in de vereniging is niet vastgelegd hoe we de cultuur vorm willen geven	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Betrokkenheid, rolvastheid, verantwoordelijkheid	2
Stuggelen LR leden om punten op de vergadering te krijgen.	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Meer kennis van organisatie / rol	2
Verschillen in grote van regio's of aantal groepen in een regio	Vraag 3 - invloed op landelijk beleid	Kwaliteit regio (en daarmee betrokkenheid groepen)	2

positieve spanning is goed om de boel scherp te houden	Vraag 4 - spanning tussen bestuur en raad	Betrokkenheid, rolvastheid, verantwoordelijkheid	2
Groepen missen contact met het landelijk bestuur	Vraag 4 - spanning tussen bestuur en raad	Ontmoeting is belangrijk	1, 2
weinig binding tussen groepen en regio	Vraag 4 - spanning tussen bestuur en raad	Ontmoeting is belangrijk	1, 2
regiobestuur komt te weinig naar de groepen	Vraag 4 - spanning tussen bestuur en raad	Ontmoeting is belangrijk	1, 2
het bestuur staat boven de groep	Vraag 4 - spanning tussen bestuur en raad	overige	
weinig verbondenheid met de regio. Ook geen binding met de LR	Vraag 4 - spanning tussen bestuur en raad	Betrokkenheid, rolvastheid, verantwoordelijkheid	2
Online mening laten geven via online platforms	Vraag 4 - spanning tussen bestuur en raad	Meer informatieve/meningsvormende bijeenkomsten	1, 2
Gebrek aan kennis	Vraag 4 - spanning tussen bestuur en raad	Meer kennis van organisatie / rol	2
Groepen vinden het vanzelfspreken dat er geleverd wordt. Zij realiseren zich niet dat daar ook vrijwilligers voor nodig zijn	Vraag 4 - spanning tussen bestuur en raad	Meer kennis van organisatie / rol	2
Meerjarenbeleid gaat te snel voor de groepen	Vraag 4 - spanning tussen bestuur en raad	overige	
Vrijwilligers willen zich korter committeren	Vraag 4 - spanning tussen bestuur en raad	overige	